

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech (kromě COVID-19) za 33. kalendářní týden, 9.-15. srpna 2020

Communicable disease threats report, 9-15 August 2020, week 33

1) Zdravotní hrozby v EU/EEA a Velké Británii

- **Západonilská horečka** (West Nile fever, WNF) – mezinárodní situace, sezóna 2020

Během sezóny přenosu West Nile viru (WNV), která obvykle trvá od června do listopadu, monitoruje Evropské centrum pro kontrolu a prevenci nemocí (ECDC) výskyt této infekce v zemích EU / EEA a v zemích sousedících s EU. ECDC každý týden zveřejňuje aktuální epidemiologická data a informuje příslušné autority v souvislosti s bezpečností krve a krevních derivátů. Informace jsou dostupné zejména pro oblasti, kde byl hlášen alespoň jeden případ autochtonní infekce u člověka.

V období od 7. do 13. srpna 2020 Řecko ohlásilo 18 dalších případů infekce WNV u lidí a pět dalších úmrtí. Itálie oznámila první dva případy. Všechny případy byly hlášeny z oblastí, které byly zasaženy během předchozích kalendářních sezón. Během tohoto monitorovacího období nehlásily prostřednictvím evropského systému surveillance (TESSy) případy nebo úmrtí žádné další členské státy EU ani sousedící země. Úřady veřejného zdraví v Andalusii ve Španělsku však oznámily výskyt ohniska infekce WN, s 12 laboratorně potvrzenými případy v provincii Sevilla. Další pacienti s meningoencefalitidou jsou v současné době testováni. Případy dosud nejsou do TESSy hlášeny.

Od začátku sezóny do 13. srpna 2020 hlásily členské státy EU prostřednictvím TESSy 32 případů nákazy WNF u lidí; Řecko (28 případů, z toho šest úmrtí), Itálie (2 případy) a Rumunsko (2 případy). Všechny případy byly hlášeny z oblastí, které byly zasaženy během předchozích sezón. Nebyly hlášeny případy ze sousedních zemí EU. U koní bylo prostřednictvím systému hlášení onemocnění zvířat Evropské komise (Animal Disease Notification System, ADNS) zjištěno pět ohnisek; ve Španělsku tři (z toho jedno v provincii Sevilla), v Portugalsku jedno a v Itálii jedno ohnisko. Mezi ptáky nebyla ohniska nákazy WNF prostřednictvím systému ADNS zjištěna.

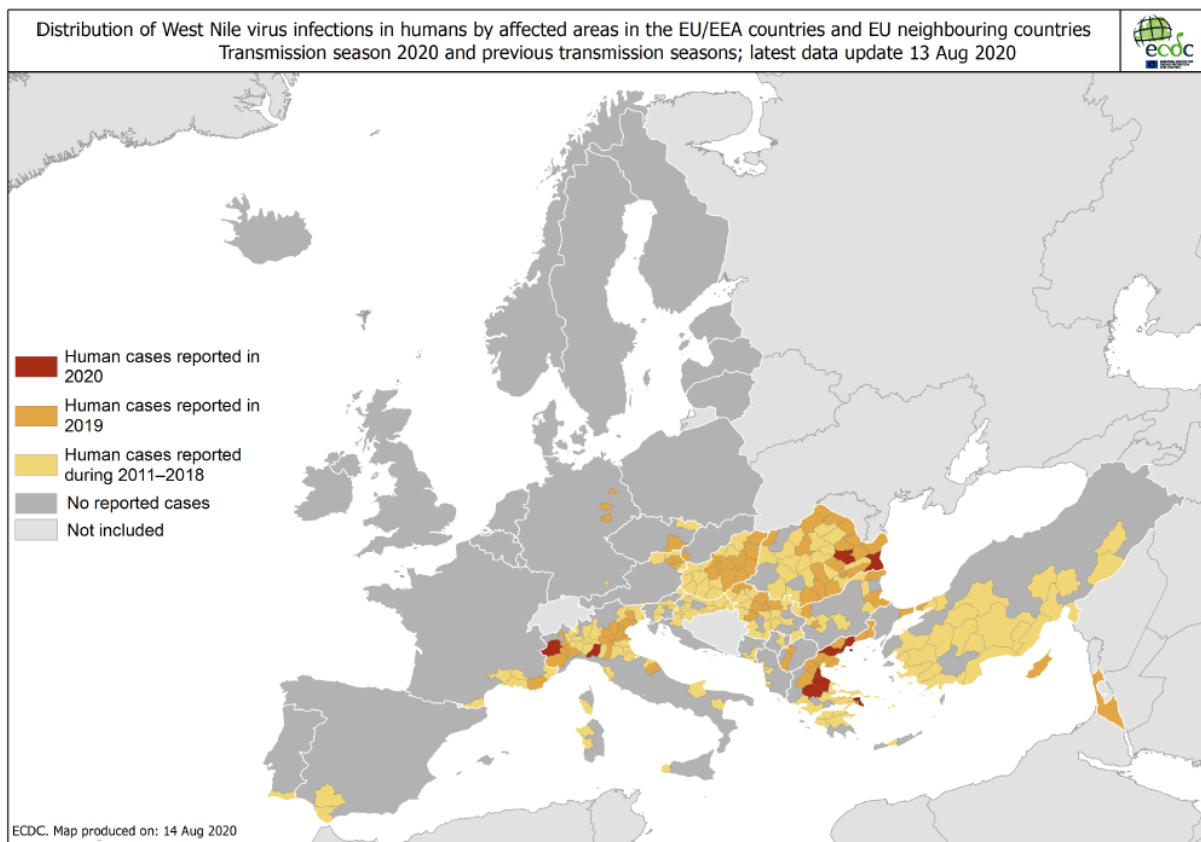
Hodnocení ECDC: Infekce WNV byly hlášeny ve čtyřech členských státech EU (Řecku, Itálii, Rumunsku a Španělsku), kde byl již dříve popsán enzootický přenos WNV mezi komáry a ptáky. V souladu se směrnicí Komise 2014/110/EU by potenciální dárce krve, jiných tělních tekutin, tkání či orgánů, měli podstoupit odběr až po uplynutí 28 dní po opuštění rizikové oblasti pro WNV, pokud nemají negativní výsledek vyšetření nukleových kyselin (NAT).

Odkazy: WNV infection atlas <https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-virus-infection>

Zdroje: TESSy; Animal Disease Notification System

Informace SZÚ: <http://www.szu.cz/tema/prevence/west-nile-virus>

Výskyt humánních případů onemocnění Západonilskou horečkou ke dni 13. 8. 2020

- **Dengue – Francouzské Antily, 2020**

Francouzské orgány ochrany veřejného zdraví v posledních týdnech na ostrovech Guadeloupe, Svatý Martin, Svatý Martin, Svatý Bartoloměj a Martinik oznámily zvýšený počet případů horečky dengue.

Od předchozích aktualizací z 19. července až 2. srpna 2020 bylo nahlášeno dalších 1409 případů podezření na onemocnění dengue v Guadeloupe, na Svatém Martinu a na Martiniku. V poslední aktualizaci za období 5. - 19. července 2020, bylo na Francouzských Antilách hlášeno 795 podezřelých případů. Od té doby bylo nahlášeno dalších 195 suspektních případů na Guadeloupe, 80 na Svatém Martinu, 94 na Svatém Bartoloměji a 1040 na Martiniku.

Epidemiologické shrnutí;

- V Guadeloupe bylo od 42. týdne 2019 do 2. srpna 2020 hlášeno 9 625 případů podezření na dengue. Většina případů byla identifikována jako sérotyp 2 viru dengue. V roce 2018 bylo na Guadeloupe hlášeno pouze 18 potvrzených případů.

- Na Svatém Martinu bylo od 3. týdne 2020 do 2. srpna 2020 hlášeno 1 865 podezření na dengue, včetně 422 potvrzených případů; mezi nimi byl hlášen jeden závažný případ a jedno úmrtí. Většina případů byla identifikována jako horečka dengue sérotyp 1 viru.
- Na Svatém Bartoloměji bylo od 17. týdne roku 2020 do 2. srpna 2020 hlášeno 520 případů podezření na dengue, včetně 244 potvrzených případů. Většina případů byla identifikována jako sérotyp 2 viru dengue.
- Na Martiniku bylo od 4. listopadu 2019 do 2. srpna 2020 hlášeno 8 380 případů podezření na dengue včetně šesti závažných případů a dvou úmrtí. Ve většině případů byl zjištěn sérotyp 3 viru dengue. V roce 2018 na Martiniku nebyly hlášeny žádné potvrzené případy.

Podle francouzských orgánů ochrany veřejného zdraví jsou Guadeloupe a Martinik od 2. srpna 2020 v epidemické fázi, Svatý Martin je v pre-epidemické fázi a na Svatém Bartoloměji byla epidemie vyhlášena již v 17. týdnu 2020.

Hodnocení ECDC: Cestujícím z EU/EEA do postižených oblastí a obyvatelům těchto oblastí je doporučeno používat osobní ochranná opatření proti poštípání komáry. Riziko dalšího přenosu dengue v kontinentální Evropě je spojeno s importem viru prostřednictvím nakaženého člověka ve viremické fázi do oblastí s výskytem kompetentních vektorů (tj. *Aedes albopictus* v kontinentální Evropě a *Aedes aegypti* na ostrově Madeira). Počet cestovatelů, kteří se vrací z endemických oblastí horečky dengue, letos drasticky poklesl kvůli globálnímu šíření Covid-19. Ačkoliv jsou environmentální podmínky v některých evropských regionech pro vznik onemocnění přenášených vektory velmi příznivé, pravděpodobnost trvalého autochtonního přenosu viru Dengue v zemích EU/EEA je v současnosti nízká. Očekává se však další výskyt autochtonních případů na Francouzských Antilách, kde jsou příznivé environmentální podmínky pro trvalý přenos. Současný výskyt několika sérotypů viru horečky dengue může zvýšit riziko závažnějších klinických projevů. Více informací o dengue je k dispozici na informačním letáku ECDC.

Zdroj: Santé publique France

ECDC informační leták: <https://www.ecdc.europa.eu/en/dengue-fever/facts/factsheet>

Informace SZÚ: <http://www.szu.cz/tema/prevence/dengue>

- **Monitorování environmentálních podmínek vhodných pro růst vibrií v Baltském moři – léto 2020**

Zvýšení povrchové teploty moří (ideálně nad 20 °C), zejména v mořích s nízkým obsahem soli, vytváří ideální podmínky pro růst některých druhů vibrií. Nejběžnějšími klinickými projevy jsou gastroenteritida, s nevolností, zvracením a/nebo průjem, ranné infekce po

kontaktu otevřených kožních lézí s kontaminovanou mořskou vodou, septikémie a otitis externa. Alimentární přenos infekce probíhá nejčastěji požitím nedovařených mořských plodů (měkkýšů, zejména syrových ústřic) nebo kontaminované vody.

Zvýšený výskyt vibrií je zjišťován především během letních měsíců v ústí řek a brakických vodách. ECDC vyvinula model mapující vhodné environmentální podmínky pro růst vibrií v Baltském moři (ECDC Vibrio Map Viewer). Model byl dosud kalibrován pouze pro Pobaltí. ECDC každoročně během sezóny 2020 situaci monitoruje každý týden a podává zprávy o zvýšeném riziku.

Ke dni 13. srpna 2020 bylo v zemích EU / EEA zjištěno pouze velmi nízké až nízké riziko růstu vibrií v Baltském moři. Následujících pět dní bude riziko v Pobaltí střední až vysoké, s výjimkou zálivu Bothnia (Švédsko a Finsko), Finského zálivu (Finsko a Estonsko), oblastí Ventspils na pobřeží Liepaja (Lotyšsko) a Gdyně na pobřeží Kolobrzegu (Polsko), kde je riziko v následujících pěti dnech považováno za velmi nízké až nízké.

Mimo země EU / EEA bylo zjištěno riziko růstu vibrií pouze velmi nízké až nízké v Baltském moři v Petrohradu a Vyborgu (Rusko) a střední až vysoké v Kaliningradu (Rusko). Následujících pět dní bude riziko v těchto oblastech střední až vysoké.

Zdroje: ECDC | Národní environmentální satelitní, datová a informační služba

- **Krymsko-konžská hemoragická horečka (Crimean-Congo Haemorrhagic fever, CCHF) – Evropa, 2020**

Krymsko-konžská hemoragická horečka je na Balkáně endemická a ojediněle byly hlášeny autochtonní případy v Bulharsku a Španělsku.

Týdenní aktualizace: Regionální úřady veřejného zdraví ve Španělsku ohlásily fatální případ krymsko-konžské hemoragické horečky u 69letého muže, obyvatele Salamanky. Muž dorazil na pohotovost ve vážném stavu, byl hospitalizován na JIP a zemřel 11. srpna 2020. Infekce byla potvrzena Národním centrem pro mikrobiologii. Podrobnější informace španělské úřady nevydaly.

Přítomnost viru byla potvrzena u klíšťat rodu *Hyalomma* v blízkosti místa, kde byl tento případ detekován. Španělská studie u dárců krve v Castile-León zjistila séroprevalenci viru CCHF mezi 0,58 – 1,16 % v letech 2017-2018.

Epidemiologické shrnutí:

- Ve 24. týdnu 2020 oznámilo Bulharské národní středisko pro infekční a parazitární choroby jeden potvrzený případ CCHF.
- Španělsko ohlásilo jeden potvrzený případ 11. června 2020 v autonomní komunitě Castile-León. Tento člověk byl na konci května akviroval klíště v provincii Salamanca a

příznaky se objevily v následujících dnech. Ve stejné provincii pak byl hlášen jeden fatální případ 11. srpna 2020.

- Turecko oznámilo v období od ledna do června 2020 celkem 480 případů, což je nárůst v porovnání se stejným obdobím roku 2019.

V letech 2016 až 2019 bylo v zemích EU/EEA celkem hlášeno 17 autochtonních případů: Bulharsko (14x) a Španělsko (3x). Kromě toho Řecko v roce 2018 ohlásilo jeden případ CCHF importovaného onemocnění z Bulharska.

Hodnocení ECDC: Klíšťata *Hyalomma spp.* jsou považována za hlavní vektory viru CCHF. *H. marginatum* byl v roce 2005 hojně přítomen v jižní a východní Evropě. Ve Španělsku je hlavním vektorem *H. lusitanicum*. Myslivci, lesní dělníci, turisté a lidé pracující se zvířaty jsou vzhledem k povaze své práce vystaveni riziku přenosu tohoto onemocnění, měly by proto především používat veškeré osobní ochranné pomůcky proti klíšťatům. Poskytovatelé zdravotní péče, kteří pečují o pacienty infikované virem CCHF, jsou ohroženi přenosem z člověka na člověka, jak bylo prokázáno v roce 2016 ve Španělsku, kdy byl zdravotnický pracovník nakažen při ošetřování primárního případu. Riziko nozokomiálního přenosu lze významně snížit včasným použitím vhodných preventivních opatření.

ECDC 8. září 2016 zveřejnilo rychlé hodnocení rizik související s případy CCHF ve Španělsku: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-crimean-congo-haemorrhagic-fever-spain-9-september-2016>. Hodnocení zůstává nadále platné. V červenci 2019 španělské orgány ochrany veřejného zdraví navíc zveřejnily situační zprávu a posouzení rizik týkající se CCHF ve Španělsku. Další informace o CCHF lze nalézt v ECDC Surveillance Atlas of Infectious Diseases (<https://www.ecdc.europa.eu/en/surveillance-atlas-infectious-diseases>), v informačním přehledu (<https://www.ecdc.europa.eu/en/crimean-congo-haemorrhagic-fever/facts/factsheet>) a výroční zprávě z roku 2019 (https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/analisisituacion/doc/ER_FHCC.pdf). ECDC monitoruje CCHF a bude nadále okamžitě informovat při změnách epidemiologické situace.

Zdroje: Bulgarian NCIPD | Spanish regional health authorities | Turkish Ministry of Health | Spanish regional health authorities

Tick species - Distribution maps: <https://www.ecdc.europa.eu/en/disease-vectors/surveillance-and-disease-data/tick-maps>

2) Zdravotní hrozby mimo EU/EHP

- **Ebola – jedenáctá epidemie – Demokratická republika Kongo (DRK) – 2020**

Dne 1. června 2020 ministerstvo zdravotnictví Demokratické republiky Kongo (DRK) vyhlásilo 11. epidemii Eboly v zemi. Ohnisko se nachází v provincii Equateur na severozápadě země, v blízkosti hranice s Kongem.

Týdenní aktualizace: Od poslední aktualizace 11. srpna 2020 bylo v provincii Equateur hlášeno dalších 10 potvrzených případů a čtyři úmrtí. Zdravotní zóna Lilanga Bobangi, která je nově postiženou zónou v Equateuru, hlásí jeden potvrzený případ.

Hodnocení ECDC: Epidemie Eboly se v DRK opakují. Riziko pro země EU / EEA je však velmi nízké, zejména při současných restrikcích cestování.